

Sygn. akt VII U 242/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2017 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 maja 2017 r. w Warszawie

sprawy M. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania M. D. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 stycznia 2015 r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 19 stycznia 2015 r. ubezpieczony M. D. (1) złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 7 stycznia 2015 r., znak: (...) mocą której odmówiono mu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że od 1982 r. do 1985 r. był zatrudniony w Fabryce (...) S.A., na pełen etat, na stanowisku kierowca mechanik. W ramach tego zatrudnienia jeździł autobusami marki S. i J.. Ubezpieczony zaznaczył, że nie posiada za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych, bowiem pracodawca z niewyjaśnionych przyczyn odmówił jego wystawienia. Ponadto ubezpieczony dodał, że w okresie od 1986 r. do 1995r, był zatrudniony w warunkach szczególnych w (...). Wskazał, że firma ta od dawna nie istnieje, dlatego nie dysponuje dokumentacją, która potwierdziłaby charakter zatrudnienia. Natomiast zatrudnienie w warunkach szczególnych we wskazanym okresie mogą potwierdzić świadkowie (odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 19 stycznia 2015 r., k. 2 a.s., tom I).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 lutego 2015 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c.

Organ rentowy w uzasadnieniu odwołania podniósł, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Ubezpieczony udowodnił jedynie 4 lata, 6 miesięcy i 4 dni takiej pracy. Z tych względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia (odpowiedź na odwołanie, k. 4 as., tom I).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. D. (1), ur. (...), w dniu 9 grudnia 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia niższego wieku emerytalnego w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych. Do powyższego wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 8 grudnia 2014 r. wraz z załącznikami, k. 1-64 a.r., tom II).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony nie spełnia wymaganych warunków, ponieważ nie udowodnił wymaganego (tj. 15-letniego) na dzień 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto wskazano, że do okresu pracy w szczególnych warunkach ubezpieczonemu nie uwzględniono okresu zatrudnienia w Fabryce (...) od 20 maja 1981 r. do 30 września 1985 r. oraz okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.

Organ rentowy wskazał, że zgodnie z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy lub jego następca prawny, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów organ rentowy tytułem pracy w warunkach szczególnych uznał okresy: od 1 września 1972 r. do 25 kwietnia 1973 r., od 2 listopada 1977 r. do 30 września 1979 r., od 12 października 1979 r. do 30 kwietnia 1981r., od 8 czerwca 1998 r. do 11 października 1998r., od 16 grudnia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. (z wyłączenie okresu niezdolności do pracy spowodowanego chorobą od 12 października 1998r. do 15 grudnia 1998 r.), co daje łącznie 4 lata, 6 miesięcy i 4 dni takiej pracy. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy, 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja organu rentowego z dnia 7 stycznia 2015r., k. 69 a.r., tom II).

Ubezpieczony M. D. (1), w dniu 19 stycznia 2015 r. złożył odwołanie od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, inicjując niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że:

M. D. (1) posiadał w spornym okresie prawo jazdy kategorii A, B, C, D, BE, CE.

W okresie od 1 września 1969 r. do 30 września 1979 r. odwołujący był zatrudniony w (...). W ramach tego stosunku pracy w okresie od 1 września 1972 r. do 25 kwietnia 1973 r. odwołujący był zatrudniony na stanowisku elektromontera i stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na: opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, wymienione w Wykazie A dział XIV poz. 13 pkt 2 stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w zakładach pracy. Następnie w okresie od 2 listopada 1977 r. do dnia 30 września 1979 r. odwołujący pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t., wymienionym w Wykazie A dział VIII poz. 2 pkt 2 stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w zakładach pracy (świadectwo pracy, k. 15 a.r., tom II).

Odwołujący w okresie 12 października 1979 r. do 30 kwietnia 1981 r. był zatrudniony w (...) Instytucie (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku mechanik kierowca prób drogowych. W ramach powyższego zatrudnienia odwołujący wykonywał pracę kierowcy pojazdów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t., wymienione w Wykazie A w dziale VIII poz. Transport pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudniania (Dz. U. nr 8 poz.43), a także wymienione w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r., dział VIII, poz. 2, pkt 1,2,4,5 (świadectwo pracy, akta osobowe, k. 55 a.s., tom I).

Następnie w okresie od 20 maja 1981 r. do 30 września 1985 r. odwołujący był zatrudniony w Fabryce (...), na stanowisku kierowca mechanik. W ramach tego zatrudnienia w okresie od 18 lutego 1982 r. do 15 maja 1982 odwołujący został oddelegowany do pracy w wydziale obróbki części lekkich na stanowisko ślusarza. Do obowiązków odwołującego w pozostałym okresie zatrudnienia w ww. przedsiębiorstwie należało prowadzenie autobusu turystycznego (początkowo marki S. potem J.). Od czasu do czasu odwołujący przewoził materiały wywrotką marki (...). Ponadto odwołujący zajmował się też drobnymi naprawami tych samochodów. W zakresie jego obowiązków mieścił się również załadunek i rozładunek samochodu (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 3 a.s., tom I, świadectwo pracy, k. 29-30 a.r., tom II, pisma pracodawcy z dnia 17 października 2014 r. i 29 września 2014 r., k. 23-25 a.r., tom II, zeznania odwołującego, k. 77 a.s., tom I, 229-230 a.s., tom II, zeznania H. D., k. 89-90 a.s., tom I).

Od 8 października 1985 r. do 12 kwietnia 1986 r. odwołujący pracował na stanowisku mechanik samochodowy-elektryk w Fabryce (...) (świadectwo pracy, k. 31-32 a.r., tom II).

W okresie od 16 kwietnia 1986 r. do 2 września 1995 r. odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowca. W ramach swoich obowiązków odwołujący kierował pojazdami marki: T., J., V.. Odwołujący wykonywał również drobne czynności naprawcze i przygotowawcze prowadzonych przez siebie pojazdów (świadectwo pracy, akta osobowe k. 59 a.s., tom I, zeznania S. B., k. 77 a.s., tom I zeznania A. R., k. 77-78 a.s., tom I).

Od 8 czerwca 1998 do 25 lutego 2008r. odwołujący pracował w (...) S.A., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowca pojazdów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t., wymienionym w Wykazie A w dziale VIII w poz. pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudniania (Dz. U. nr 8 poz.43), stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej(Dz. Urz. M.K. nr 10, poz. 77) (świadectwo pracy, akta osobowe k. 59 a.s., tom I).

W okresie od 26 czerwca 2008 r. do 18 grudnia 2008 r. odwołujący był zatrudniony w (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 t., a od 19 listopada 2010 r. do 19 kwietnia 2012 r. w (...) (świadectwa pracy, akta osobowe, k. 61 a.s., tom I).

W toku postępowania sądowego, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z specjalisty z zakresu BHP J. P., celem ustalenia czy praca wykonywana przez odwołującego w okresach: od dnia 20 maja 1981 r. do dnia 30 września 1985 r. w Fabryce (...) oraz od dnia 16 kwietnia 1986 r. do dnia 2 września 1995 r. w (...), wykonywana była w warunkach szczególnych, uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dotyczących I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienia z dnia 7 marca 2016 r., k. 91 a.s., tom I).

W opinii z dnia 16 kwietnia 2016 r. biegły sądowy ds. BHP mgr J. P. stwierdził, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w Wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Biegły zaznaczył, że z udostępnionego materiału dowodowego wynika, że w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy pojazdów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 t. Prace te są objęte Wykazem A - Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze i odpowiadają rodzajowi prac wymienionemu w dziale VIII - W transporcie i łączności, poz. 2- Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych. Z tych względów spełniają przesłanki zakwalifikowania jako okres wykonywania prac w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w okresie od dnia 16 kwietnia 1986 r. do dnia 2 września 1995 r.

W ocenie biegłego nie podlegają zakwalifikowaniu do okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w okresie od dnia 20 maja 1981 r. do dnia 30 września 1985 r. W wymienionym okresie odwołujący przemiennie wykonywał objęte Wykazem prac w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. prace kierowcy autobusów i pojazdów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i nieobjęte tymże Wykazem prace na stanowisku ślusarz, prace kierowcy pojazdów osobowych, prace załadunkowe i rozładunkowe nieokreślonej masy towarowej. Zatem, zdaniem biegłego, nie został spełniony istotny warunek uznania prac w tymże okresie za wykonywane w szczególnych warunkach (opinia biegłego z zakresu bhp J. P. z dnia 16 kwietnia 2016 r., k. 100-107 a.s., tom I)

Odwołujący zgłosił zastrzeżenia do powyższej opinii, nie zgadzając się ze stanowiskiem biegłego w części w stwierdzającej, że nie podlegają zakwalifikowaniu do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach prace wykonywane przez niego w okresie od 20 maja 1981 r. do 30 września 1985 r. (stanowisko wobec opinii biegłego, k. 119 a.s., tom I).

W piśmie procesowym z dnia 30 maja 2016 r. organ rentowy poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do opinii biegłego. Ponadto wskazał, że po zsumowaniu okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, okres ten wynosi 13 lat, 10 miesięcy i 19 dni (pismo procesowe z dnia 30 maja 2016 r. k. 125 a.s., tom I).

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. BHP z wyłączeniem biegłego J. P., celem ustalenia czy praca wykonywana przez odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od maja 1981 r. do września 1985 r. wykonywana była w warunkach szczególnych uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzenia właściwych ministrów (postanowienia z dnia 28 lutego 2017r., k. 195 a.s., tom I).

W opinii biegła sądowa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy M. M. wskazała, że w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 18 lutego 1982 r. do 15 maja 1982 r. odwołujący był oddelegowany do pracy w wydziale obróbki części lekkich na stanowisko ślusarza. W Wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma wymienionego stanowiska ślusarza, nie ma też wymienionych prac, które są charakterystyczne dla tej specjalizacji i które można kwalifikować, jako wykonywane w szczególnych warunkach. Z tych względów zatrudnienie odwołującego, w okresie od 18 lutego 1982r. do 15 maja 1982 r. na stanowisku ślusarza, nie spełnia wymogów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W pozostałym okresie zatrudnienia odwołujący wykonywał prace na stanowisku kierowca mechanik. Z materiału dowodowego wynika, że odwołujący wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego lub autobusu, która jest kwalifikowana, jako praca wykonywana w warunkach szczególnych oraz wykonywał inne prace, (mechanik, kierowca samochodów osobowych, dostawczych, czynności załadunku, rozładunku), które nie są kwalifikowane, jako prace w szczególnych warunkach. Zdaniem biegłej zatrudnienie odwołującego na stanowisku kierowcy mechanika, jest niezgodne z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, dlatego pracy wykonywanej przez odwołującego w (...) w okresie od maja 1981 r. do września 1985r. nie można uznać za pracę w warunkach szczególnych (opinia biegłej z zakresu bhp, k. 200-206 a.s., tom II).

Dnia 9 maja 2017 r. odwołujący złożył zastrzeżenia do opinii biegłej (zastrzeżenia do opinii biegłej, k. 222-225 a.s., tom II).

W ustnej opinii uzupełniającej biegła M. M. wskazała, że zakład pracy, w spornym okresie, należał do resortu przemysłu metalowego. W związku z tym, opinia mogła odnosić się jedynie do prac wymienionych w dziale XIV załącznika A Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Biegła zaznaczyła, że prace odwołującego opiniowała w świetle pkt 16, działu XIV, w którym są wymienione prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. W związku z tym prace wykonywane w trasie, poza kanałem, nie spełniają wymogów prac warunków szczególnych zgodnie z Rozporządzeniem. Nie wszystkie prace mechaników poza kanałem remontowym można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych, dodatkowo muszą być one wykonywane codziennie przez 8 godzin. W ocenie biegłej, praca odwołującego nie może być zakwalifikowana jako praca kierowcy autobusów, ponieważ odwołujący nie pracował w transporcie, tylko w przemyśle metalowym. Biegła zaakcentowała, że nie ma możliwości łączenia drobnych prac niewymienionych w wykazie, z pracami wymienionymi w wykazie, bo to stanowiłoby naruszenie § 2 Rozporządzenia (ustna opinia uzupełniająca, k. 230-231 a.s., tom II).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych odwołującego, a także na podstawie wiarygodnych zeznań odwołującego oraz świadków: H. D., S. B. oraz A. R..

Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd oparł się także na wskazanych powyżej opiniach biegłych sądowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy: J. P. oraz M. M.. Odnosząc się do poszczególnych okresów zatrudnienia odwołującego, Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinie te uwzględniają i odnoszą się do rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornych okresach i wykonywanych przez niego obowiązków.

Wobec tego Sąd uznał przedmiotowe opinie za przekonujące, rzeczowe i merytorycznie uzasadnione, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd w pełni podziela wnioski biegłych, że nie podlegają zakwalifikowaniu do okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w okresie od dnia 20 maja 1981 r. do dnia 30 września 1985 r., bowiem w wymienionym okresie odwołujący przemiennie wykonywał objęte Wykazem prac w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. prace kierowcy autobusów i pojazdów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i nieobjęte tymże Wykazem prace na stanowisku ślusarz, prace kierowcy pojazdów osobowych, prace załadunkowe i rozładunkowe nieokreślonej masy towarowej.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 stycznia 2015 r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Wymogi konieczne do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury określają ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 887, dalej: ustawa emerytalna) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 nr 8 poz. 43 ze zm., dalej: rozporządzenie RM).

Zgodnie z art. 184 ust.1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. zgodnie z art.196 ustawy - w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj., co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze są ściśle określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;

3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz

4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Pojęcie pracy wykonywanej stale należy rozumieć jako pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę - praca wykonywana np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu. W wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. (II UK 21/10, Legalis) Sąd Najwyższy stwierdził, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do Rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia RM okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia RM lub w świadectwie pracy. Jednakże w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody. Postępowanie administracyjne przed organem rentowym w sprawie przyznania prawa do emerytury z chwilą wniesienia odwołania przekształca się bowiem w postępowanie sądowe, w którym nie obowiązują już ograniczenia dowodowe, do których stosowania zobowiązany jest organ rentowy.

M. D. (1) legitymuje się niezbędnym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ponad 25 lat i ta okoliczność nie była podstawą odmowy przyznania emerytury. Sporne pozostawało natomiast posiadanie przez ubezpieczonego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie odwołujący nie spełnił warunków uprawniających do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy słusznie bowiem zakwestionował okres jego pracy w Fabryce (...), od 20 maja 1981 r. do 30 września 1985 r. z uwagi na brak wykazania przez ubezpieczonego, że we wskazanych

okresach wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu prace na stanowisku wymienionym w Wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do Rozporządzenia RM.

Na powyższą okoliczność Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów osobowych i rentowych ubezpieczonego, jak również dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ze zgromadzonego materiału wynika, że w ramach pracy w Fabryce (...), w okresie od 18 lutego 1982 r. do 15 maja 1982 odwołujący został oddelegowany do pracy w wydziale obróbki części lekkich na stanowisko ślusarza.

Sąd podzielił ustalenia biegłych, którzy zgodnie stwierdzili, iż zatrudnienie odwołującego w okresie od 18 lutego 1982 r. do 15 maja 1982 r. na stanowisku ślusarza, nie spełnia wymogów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, bowiem prace te nie są ujęte w Wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Należy zaznaczyć, że w pozostałym okresie zatrudnienia w powyższym przedsiębiorstwie odwołujący wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego lub autobusu, która jest kwalifikowana, jako praca wykonywana w warunkach szczególnych oraz wykonywał inne prace, które nie są kwalifikowane, jako prace w szczególnych warunkach. Sąd miał na względzie to, iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w Wykazie A. Wobec tego Sąd podzielił stanowisko wyrażone przez biegłych, iż nie można zakwalifikować pracy odwołującego w Fabryce (...), od 20 maja 1981 r. do 30 września 1985 r., jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Jednocześnie Sąd w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w tym w szczególności opinię biegłego z zakresu BHP J. P. uznał, iż spełniają przesłanki zakwalifikowania jako okres wykonywania prac w szczególnych warunkach prace wykonywane przez odwołującego w okresie od dnia 16 kwietnia 1986 r. do dnia 2 września 1995 r. w Przedsiębiorstwie (...). We wskazanym okresie odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy pojazdów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 t. Prace te są objęte Wykazem A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia RM i odpowiadają rodzajowi prac wymienionemu w Dziale VIII - W transporcie i łączności, poz. 2- Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych.

Reasumując, po zsumowaniu okresu świadczenia pracy w warunkach szczególnych uznanego za udowodniony decyzją organu rentowego i okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), praca ubezpieczonego w warunkach szczególnych nie była jednak wykonywana w wymiarze przekraczającym 15 lat, a w wymiarze 13 lat, 10 miesięcy i 19 dni. Zatem warunek, którego dotyczył spór, nie został spełniony wobec, czego brak było podstaw prawnych do przyznania M. D. (1) prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych.

W świetle tak poczynionych ustaleń, Sąd Okręgowy wywiódł, że zaskarżona decyzja organu rentowego była trafna i z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania, o czym orzekł w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

(...)

(...)